

o. s. v. ogsaa yde Tiende, naar de dyrke Jord. Tror man, at de med Fornøielse kjøre Tiende til Sognepræsten? Kunde dette bevise et kristeligt Forhold, saa var det det bedste Middel til at drage dem Alle til Følelsen. Naar det er saa rigtigt, at Tiendeborne drages til Præsten ved at kjøre Tiende til ham, saa maatte de alle lade sig omvende, men jeg troer ikke, at en Gnefte er bleven det af denne Grund. Det ærede Medlem sagde dernæst, at man ved Regjeringsforslaget har givet Rigsdagen al den Indflydelse, som den kunde forlange i denne Retning; men det er jo forunderligt, at man ikke kan se, hvorledes Sagen ligger for. Den ligger for saaledes, at med den Tiende, hvormed man fremdeles vil lønne Præsten, faar Rigsdagen Intet at bestille; den kommer ikke paa Finansloven, hverken som Indtægt eller Udgift. Vi have jo hørt, at der er overmaade saa Præster, der ikke beholde, hvad de have. Altsaa, hvad vi lønne alle dem med, som beholde, hvad de have, kommer ikke paa Finansloven. Kan Rigsdagen dog ikke forlange, at saa store Beløb af Statens Indtægter ikke skulle staa udenfor Grundlovens Bestemmelse om, at alle Statens Indtægter og Udgifter skulle opføres paa Finansloven? Saa siger man, at det er Overfludet, der tales om, men Overfludet skal opføres under Kultusministeriet til kirkelige Diemed. Det skal være et særligt Aktiv, og naar det ikke skal bruges til at godtgjøre, hvad der mulig tidligere har været givet i Forskud til disse Embedsmænd, skal det opføres som et særligt Aktiv til en Samling af Formue. Det staar der udtrykkeligt, og jeg siger, at saalænge Ministeren ikke har stillet andet Forslag, holder jeg mig til, hvad der staar i hans Forslag, og ikke til hvad han siger, at han mener. Vil han have en anden Mening lagt ind i sit Forslag, maa han komme og foreslaa andre Ord, der skulle afløse dem, der staa her. Naar en Lov udkommer, spørges der ikke om, hvad Ministeren har sagt, men der spørges: Hvorledes lyder Loven? Fremdeles siger det ærede Medlem, at Paastanden om Kirkens Eiendomsret er berøvet sit Fundament. Nei, det er den ikke. Det ærede Medlem sad som Medlem i Kirkekommissionen, der hørte han denne Paastand, og jeg har hørt den senere af betydnende Mænd. Sidste Gang, jeg sad i et Fællesudvalg om denne Sag, erklærede Fællesudvalgets Formand og et Medlem endnu, at det var deres fulde Overbevisning, at det var Kirkens Eiendom, der var Tale om; altsaa denne Paastand er ikke forsvunden. Saalænge man ikke gjør Grundlovens Bestemmelse Fyldest, saalænge man ikke opfører samtlige disse Beløb som Statsindtægter, og de Lønninger, der gaa til Præsterne, som Statsudgifter, saalænge have de, der holde paa Kirkens Eiendomsret, og det er i visse Forhold meget formaaende og betydende Myndigheder, Haand i Haand og Hæd til at sige, at, naar Regjeringen ikke har fundet, at disse Indtægter kunde sættes paa Finanslovens

§ 49, har den derved erkjendt, at de ikke ere saadanne Statsindtægter som andre, og derved erkjendt, at de mere tilhøre en anden Magt. Det ærede Medlem for Veile Amts 1ste Valgfreds (Sod) yttrede ogsaa Udskilling, hvorom jeg maa sige nogle Ord. Han mente, at jeg ikke git Overenskomstens Bet. Jeg vil dertil sige, at, dersom det er En ligegyldigt, hvilket Grundstandpunkt man har, saa kan man tage det Første det Bedste; men det er da ikke en Overenskomst, men fuldstændig Eftergivenhed, saaledes at tage, hvad man kan faae. Men naar to Parter staa hver paa sit grundforskjellige Standpunkt, saa er det ikke en Overenskomst, at den One fuldstændig opgiver sit Standpunkt for at give sig ind under det andet, men saa kan der fra begge Sider foreslaas saa meget som muligt for at komme igjennem. Det er dette, som jeg paa staar, at Udvalgets Flertal har gjort. Det maatte fastholde sit Grundstandpunkt, men har paa andre Punkter strakt sig saa vidt, at det vistnok har overrasket Mange, at vi i det Hele have kunnet stille saadanne Forslag, som Iket er. Det ærede Medlem talte om, at Forslaget om at lønne Geistlighed med Pengeløn var en ny Fordring. Nei, det ærede Medlem tager fuldstændig feil. Denne Fordring om at lønne med Tiende er kun fra 1870, og vi have Sagen liggende for fra 1860—61 og 1862 i en saadan Form, at der ikke var Tale om Andet end Pengeløn. Udvalget var dengang enigt om Pengeløn, og man tænkte ikke paa Andet; det var først denne ulykkelige Kirkekommission, der bragte Spørgsmaalet om Tienden frem. Jeg sagde, dengang der var Spørgsmaal om at give Penge til Kirkekommissionen: Gjør det ikke; thi saa skyde vi vore kirkelige Reforme ud i en lang Tid, og dette har ogsaa viist sig. Nei, som sagt, Pengelønnen er det Gamle, og derom sluttede Mange sig; men det, der skilte ad, var Spørgsmaalet om en særlig Fond. Saa talte det ærede Medlem om min Stilling til Valgmenighedsloven. Men der husker han temmelig feil. Naar man vil se efter, vil det vise sig, at jeg stemte imod Valgmenighedsloven, fordi den gjorde for store Fordringer for at indrette Valgmenigheder. Man vilde, at de skulde bygge Kirker eller Beboehuse, og stillede forskjellige andre Fordringer. Jeg motiverede min Stemmegivning derved, at dette var altfor bebyrdende for dem, der vilde oprette Valgmenigheder, og da vi sidst havde Sagen til Behandling, indtog jeg da ikke den samme Stilling? Gjørde jeg da ikke Mit til, at det skulde blive saa let som muligt for Valgmenigheder at danne sig og være samlede? Naar det ærede Medlem saa sagde, at vi her stillede en ny Betingelse, saa blev jeg ganske forbauset ved at høre dette. Han sagde, at dette om Valgmenigheder er en Betingelse, vi have sat, for at Loven skal kunne gaa igjennem. Nei, dersom der var den fjerneste Stemning for at faae Loven, naar